

U.2009.426H

Rigspolitichefens påstand om frihedsberøvelse af tunesisk statsborger, der var udvist, fordi han var anset for en fare for statens sikkerhed, burde ikke være taget til følge ved byrettens og landsrettens kendelser.

Forvaltningsret 1.5, 296.1 og 296.2 - Memneskerettigheder 1.1 - Personspørgsmål 4 - Retspleje 25.5 og 25.9 - Statsforfatningsret 3.2.

Efter at Højesteret ved kendelse af 2. juli 2008[1] havde hjemvist sagen til byretten med henblik på den fornødne domstolsprøvelse af, om frihedsberøvelsen af en tunesisk statsborger, U, der var udvist, fordi han var anset for en fare for statens sikkerhed, var berettiget, afsagde byretten kendelse om, at frihedsberøvelsen var lovlig, og at U fortsat skulle tilbageholdes. Kendelsen blev stadfæstet af landsretten, hvorefter sagen blev indbragt for Højesteret. Højesteret udtalte, at en oplysning i en redegørelse fra Politiets Efterretningstjeneste, P, efter sin karakter, eller i sammenhæng med hvad der i øvrigt foreligger oplyst, kunne understøtte, at der foreligger den fornødne sandsynliggørelse af det faktuelle grundlag for farevurderingen, mens en oplysning i en redegørelse i andre tilfælde kun kunne understøtte, at der forelå den fornødne sandsynliggørelse, hvis den blev nærmere belyst. Da det om de oplysninger, P havde henvist til, alene var anført, at de hidrørte fra P's overvågning og efterforskning, og der ikke var fremlagt oplysninger om grundlaget for P's vurdering, hvorefter der havde været en tæt forbindelse mellem U og en anden tunesisk statsborger med henblik på at dræbe en tegner, og da der ikke var anført noget om, hvorledes de øvrige oplysninger om U var tilvejebragt, fandt Højesteret, at oplysningerne om U's aktiviteter ikke havde været tilstrækkeligt belyst. Der havde som følge heraf ikke i fornødent omfang været mulighed for kontradiktion og for at foretage en prøvelse af det faktuelle grundlag for Integrationsministeriets afgørelse om, at U måtte anses for en fare for statens sikkerhed. Højesteret tog derfor U's påstand om, at han ikke burde have været frihedsberøvet ved byrettens og landsrettens kendelser, til følge.[2]

H.K. 19. november 2008 i sag 330/2008 (1. afd.)

U (adv. Frank A. Wenzel, Kbh., besk.)
mod

Rigspolitichefen (Km.adv. K. Haged-Sørensen, Kbh.).

Københavns Byrets kendelse 15. juli 2008.

- - -

Der afsagdes sålydende

kendelse:

Rigspolitichefen har nedlagt påstand om, at frihedsberøvelsen af U kendes lovlig, og at frihedsberøvelsen opretholdes i yderligere 4 uger. U har nedlagt påstand om løsladelse.

Rigspolitichefen har blandt andet gjort gældende, at Højesteret allerede har taget stilling til, at en person, der planlægger drab, kan være en fare for statens sikkerhed. Højesteret har endvidere taget stilling til, at selve afgørelsen om udvisning og i den forbindelse beslutningerne om, at grundlaget herfor af sikkerhedsmæssige årsager ikke skal oplyses, ikke er genstand for prøvelse ved domstolene under denne sag. Det er derfor alene frihedsberøvelsens lovlighed og frihedsberøvelsens opretholdelse, der kan prøves.

Vedrørende denne prøvelse har Højesteret anført, at der skal ske en vis prøvelse af det faktuelle grundlag, der forefindes, herunder om det

er rimelig sandsynliggjort, at der har været et sådant faktisk grundlag til

427

stede for farevurderingen, at frihedsberøvelsen ikke kan anses for uhjemlet eller ubegrundet.

Det fremgår blandt andet af de dokumenterede bilag, at U2 på sin bopæl havde en kalender med tegnerens telefonnummer og husnummer, at kalenderen var der ved anholdelsen, at tegnerens navn var stavet med - - -, således som det også var sket ved søgning på nettet vedrørende tegneren. I kalenderen var der endvidere en arabisk tekst, der var en huskeseddel vedrørende overvågning af tegnerens hus. Ved anholdelsen af U2 var kalenderen til stede, men de relevante sider var revet ud. Endvidere fremgår det, at der fra pc på U2's adresse var søgt på nettet vedrørende blandt andet overvågningsudstyr mv. Hertil kommer, at det fremgår af overvågning og observation, at U2 var udsat til at foretage drabet på tegneren uden våben, og at U2 sammen med U havde set selvmordsvideoer på internettet. Det fremgår endelig, at U2 to gange har været ved tegnerens bopæl. Overvågning har endvidere vist, at U2 og U planlagde at skaffe en pistol med lyd-dæmper. Der blev fundet en gaspistol på den bopæl, hvor U2 blev anholdt. Overvågning har endelig vist, at U havde den overordnede og besluttede rolle.

Det nu fremlagte og dokumenterede materiale indebærer en rimelig sandsynliggørelse af, at der har været et faktisk grundlag til stede for Rigspolitichefens farevurdering, og der kan derfor ikke herske tvivl om, at den foretagne frihedsberøvelse har været hjemlet, begrundet og ikke vilkårlig. Særligt hensynet til samarbejde med andre landes efterretningstjenester gør, at efterretningstjenesten ikke kan fremlægge grundmaterialet vedrørende en række af de oplysninger, der er tilvejebragt under efterforskningen, og som indgår i grundlaget for afgørelsen om udvisning. Derfor beror en række af de fremlagte dokumenterede oplysninger på et resume af sagen og en vurdering af de tilvejebragte oplysninger.

Rigspolitichefen har videre henvist til, at der ved farlighedsvurderingen ikke kan stilles bevisskrav som inden for strafferetsplejen. Den påtaleopgivelse, der er sket den 9. juli 2008 vedrørende den tredje involverede i sagen, har derfor ingen betydning for den afgørelse, retten skal træffe i denne sag.

Når endvidere henses til sagens karakter og til den holdning, U har lagt til grund vedrørende spørgsmålet om udvisning, er det godtgjort, at mindre indgribende foranstaltninger end frihedsberøvelse, jf. udlændingelovens § 34, ikke er tilstrækkelige.

Det er endvidere Rigspolitichefens opfattelse, at der er reel udsigt til, at en eventuel udsendelse kan effektueres, og den omstændighed, at U har søgt om asyl, kan ikke have indflydelse på rettens afgørelse af spørgsmålet om fortsat frihedsberøvelse. Flygtningenævnet træffer i hver enkelt sag afgørelse helt konkret, og der er ikke taget stilling til en eventuel udvisning til Tunesien.

Når henses til, at U alene har været frihedsberøvet fra 12. februar 2008, er der ikke proportionalitetshensyn til hinder for fortsat frihedsberøvelse.

Den beskikkede advokat, advokat Frank A. Wenzel, har blandt andet gjort gældende, at der ikke er tilvejebragt den af Højesteret krævede rimelige sandsynliggørelse af, at der er et faktisk grundlag til stede for farevurderingen, således at frihedsberøvelsen ikke kan anses for uhjemlet eller ubegrundet.

Vedrørende det konkrete faktuelle grundlag stiller det sig således, at U2 netop ikke havde bopæl på den adresse, hvor han opholdt sig ved anholdelsen, og hvor en række observationer oplyses at være foretaget. Det kan således på ingen måde slås fast, hvem der har været på nettet, eller hvis kalender og håndskrift der har været tale om. Den gaspistol, der blev fundet ved anholdelsen, var en ubrugelig gaspistol. Hertil kommer, at en række oplysninger fremstår uden grundmateriale/grundbilag, såsom observationsrapport eller lignende. End ikke ob-

servationer vedrørende U2's færden ved tegnerens hus er fremlagt, hvilket kunne være sket uden fare for statens sikkerhed mv. For så vidt angår U er der intet faktisk fremlagt. Alt materiale, der er fremlagt, vedrører netop ikke U, og derfor er det udelukkende PET's egne referater og vurderinger, sagen mod U bygger på. Hele resumeet fremstår i øvrigt som PET's egne subjektive valg af oplysninger, hvortil kommer, at PET's vurderinger ikke kan indgå i prøvelsen af frihedsberøvelsens lovlighed. Og det fremførte om U kan ikke underbygges, f.eks. er oplysningerne vedrørende pistolen ændret undervejs, og der findes alene en ubrugelig gaspistol. Det er netop PET's vurderinger, der i et vist omfang skal prøves af domstolene. Muligheden for kontradiktion bliver ved den anvendte fremgangsmåde illusorisk. Findes der ikke bedre beviser - eller ønsker PET ikke at fremlægge disse - skal konklusionen i en retsstat være den, at der ikke kan iværksættes en så indgribende foranstaltning som frihedsberøvelse.

Den bevisvurdering, som statsadvokaten har lagt til grund i forbindelse med strafferetlig påtaleopgivelse vedrørende den tredje implicerede i sagen, bør endvidere have en afsmittende effekt på vurderingen i denne sag.

Også artikel 5, stk. 4, i Den Europæiske Menneskeretskonvention støtter synspunktet om, at fremlæggelse af resumeer og vurderinger ikke opfylder betingelserne for rimelig sandsynliggørelse og muligheden for reel kontradiktion. Den Europæiske Menneskeretskonvention skal anvendes forud for de danske regler på området.

Hertil kommer, at en fortsat frihedsberøvelse ikke har noget reelt formål. U kan ikke udsendes af landet, idet det må lægges til grund, at U vil få asyl i Danmark. Flygtningenævnet har truffet afgørelser i lignende sager, hvor man har givet asyl.

Derfor skal U løslades.

428

Rettenns begrundelse og afgørelse:

Det fremgår af udlændingelovens § 25, at en udlænding kan udvises af Danmark, hvis den pågældende må anses for en fare for statens sikkerhed. Afgørelsen om udvisning træffes af Udlændingetjenesten med klageadgang til Integrationsministeriet, jf. udlændingelovens § 45 b. Efter udlændingelovens § 36 kan en udlænding, der har fast bopæl her i landet - hvilket U har - alene frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25. Spørgsmålet om denne frihedsberøvelses lovlighed og fortsatte opretholdelse kan efter udlændingelovens § 37 indbringes for domstolene, jf. også udlændingelovens § 37, stk. 6, jf. retsplejelovens kapitel 43 a, særligt retsplejelovens § 471, hvorefter det i disse sager er retten, der drager omsorg for sagens oplysning, samt bl.a. om tilvejebringelse af andre bevismidler.

Retten finder ikke grundlag for selv at anmode om yderligere oplysninger, jf. retsplejelovens § 471. Efter de af Rigspolicehoveden fremlagte oplysninger finder retten, at det i fornødent omfang er sandsynliggjort, at U var i færd med at forberede et drab og dermed et terrorrelateret angreb på en af tegnerne af Muhammed-tegningerne. Retten finder endvidere, at U's deltagelse i forberedelse og planlægning er af en sådan karakter, at U er en fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 25, jf. herved Højesterets kendelse af 2. juli 2008. Retten har herved lagt vægt på, at Rigspolicehoveden har dokumenteret de foretagne ransagninger, inklusive fotos, på U2's bopæl/opholdssted, hvoraf det fremgår, at der var en kalender med oplysninger vedrørende tegneren, dennes bopæl og telefonnummer og anvisning vedrørende overvågning af vedkommendes bopæl. På denne baggrund finder retten endvidere at kunne tage de yderligere refererede oplysninger fra foretagne ransagninger, overvågninger og observationer vedrørende søgning på nettet og U2's tilstedeværelse to gange ved tegnerens bopæl i betragtning. Retten finder endelig på denne baggrund, at de af Politiets Efterretningstjeneste foretagne vurderinger vedrørende den tiltænkte rolle for U2 for udførelsen af drabet, og af U's overordnede rolle, herunder

at det var U, der traf beslutninger, der skulle købe en pistol og sammen med U2 så selvmordsvideoer, kan danne grundlag for rettens vurdering af lovligheden af frihedsberøvelsen.

Retten finder endvidere under henvisning til sagens karakter og U's stilling til en udvisning af landet at kunne tiltræde, at de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for udvisning efter lovens § 25.

Herefter har den af Rigspolicehoveden foretagne frihedsberøvelse været lovlig.

Retten finder ikke, at bestemmelserne i Den Europæiske Menneskeretskonvention, særligt artikel 5, kan ændre på denne afgørelse. Retten har herved lagt til grund, at U har haft mulighed for at udtale sig vedrørende det nu af Rigspolicehoveden fremlagte materiale.

Retten finder heller ikke, at oplysningen om strafferetlig påtaleopgivelse vedrørende en tredje impliceret person kan ændre denne afgørelse.

Retten finder endvidere af de af Rigspolicehoveden anførte grunde, at U fortsat skal være frihedsberøvet, og at proportionalitetshensyn - idet U har været frihedsberøvet fra den 12. februar 2008 - ikke er til hinder herfor.

Retten finder ikke, at den omstændighed, at U har søgt om asyl i Danmark, kan ændre på afgørelsen.

Betingelserne for frihedsberøvelse af U under behandlingen af sagen om afvisning eller udvisning er herefter opfyldt, jf. udlændingelovens § 37, jf. § 36, hvorfor

bestemmes:

Frihedsberøvelsen af U findes lovlig, og den pågældende kan fortsat tilbageholdes indtil tirsdag den 12. august 2008.

Østre Landsrets kendelse 25. juli 2008 (11. afd.)

(A.F. Wehner, Black, Sanne Bager (kst.)).

U har kæret kendelse afsagt den 15. juli 2008 af Københavns Byret, hvorved det i medfør af udlændingelovens § 37, jf. § 36, er bestemt, at han, der har været frihedsberøvet siden den 12. februar 2008, fortsat kan frihedsberøves med frist til den 12. august 2008.

U har nedlagt påstand om løsladelse.

Indkærede, Rigspolicehoveden, har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Kæremålet har været mundtligt forhandlet.

Sagens behandling for landsretten:

Under kæremålet har Højesterets kendelse af 2. juli 2008 været dokumenteret i fornødent omfang. Den i Højesterets kendelse gengivne sagsfremstilling m. v. skal herefter anses for en integreret del af landsrettens kendelse.

Skrivelse af 4. juni 2008 fra chefen for Politiets Efterretningstjeneste har været dokumenteret for landsretten. De i skrivelsen nævnte bilag har været til stede og uddrag heraf er dokumenteret for landsretten.

Det fremgår af materialet blandt andet, at kærende den 12. februar 2008 blev tilbageholdt kl. 04.38 på adressen - - -.

Af en redegørelse af 4. juli 2008 fra Politiets Efterretningstjeneste fremgår blandt andet:

»1. Indledning

I forbindelse med Politiets Efterretningstjenestes løbende overvågning af radikale islamistiske personer og netværk har efterretningstjenesten efter offentliggørelsen af »Muhammed-tegningerne« i Jyllands-Posten den 30. september 2005 fået kendskab til et netværk

429

bestående af bl.a. U og U2, der begge er tunesiske statsborgere.

Under overvågningen af netværket tilvejebragte Politiets Efterretningstjeneste oplysninger om, at bl.a. de to tunesiske statsborgere planlagde at dræbe tegneren A, der har tegnet profeten Muhammed med en turban formet som en bombe.

På grundlag af de tilvejebragte oplysninger tog tegneren A efter en sikkerhedsmæssig vurdering og ved efterretningstjenestestens foran-

staltung fra den 9. november 2007 ophold på et andet sted end bopælen, og i den efterfølgende periode forberedte Politiets Efterretningstjeneste en indgriben overfor netværket med henblik på at afbryde planlægningen og gennemførelsen af drabet på A.

2. Efterforskningen

Som led i Politiets Efterretningstjenestes opgaver med at overvåge, forebygge og modvirke bl.a. terrorhandlinger benytter efterretningstjenesten sig af en række efterforskningsmetoder, herunder indgreb i meddelelseshemmeligheden, hemmelige ransagninger og observation. Endvidere har Politiets Efterretningstjeneste et tæt samarbejde med en række udenlandske efterretningstjenester, som løbende videregiver oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste, ligesom Politiets Efterretningstjeneste modtager oplysninger fra en række kilder.

Af hensyn til efterretningstjenestens samarbejde med udenlandske myndigheder og kilder samt beskyttelsen af fortrolige oplysninger om efterretningstjenestens særlige efterforskningsmetoder kan Politiets Efterretningstjeneste ikke fremlægge en række af de oplysninger, der er tilvejebragt under efterforskningen, og som i øvrigt indgår i grundlaget for afgørelsen om udvisning af de tunesiske statsborgere. Gennemgangen nedenfor er imidlertid et resumé af sagen og Politiets Efterretningstjenestes vurdering af de tilvejebragte oplysninger.

I sagen om det planlagte drab på tegneren A iværksatte Politiets Efterretningstjeneste i februar 2007 en omfattende overvågning og efterforskning, der først og fremmest har haft til formål at afdække og forhindre netværkets planer.

Politiets Efterretningstjenestes overvågning viste, at de U og U2 i februar 2007 forberedte anskaffelsen af en pistol med lyd-dæmper samt håndgranater med henblik på at dræbe tegneren A. I de næste par måneder blev planerne om drabet på tegneren angiveligt sat i bero og på grundlag af overvågningen var det efterretningstjenestens opfattelse, at netværket ikke på dette tidspunkt havde anskaffet sig våben.

I løbet af foråret og sommeren 2007 viste overvågningen, at U2 var ved A's bopæl på - - -. Det er endvidere efterretningstjenestens opfattelse, at U2 var blevet instrueret om at foretage rekognosceringer ved A's bopæl med henblik på, at tegneren kunne dræbes uden overraskelser for drabsmanden og netværket.

Politiets Efterretningstjenestes overvågning og efterforskning viste også, at U skulle stå for indkøbet af en pistol. På baggrund af overvågningen er det endvidere politiets Efterretningstjenestes opfattelse, at bl.a. U traf beslutningerne i netværket, herunder om at U2 skulle foretage rekognosceringer mod tegnerens bopæl.

I sensommeren 2007 viste Politiets Efterretningstjenestes overvågning, at U2 på ny var ved A's bopæl på - - -, og at han var så tæt på tegnerens hus, at han kunne følge husets beboere.

Under overvågningen og efterforskning af netværket i efteråret 2007 konstaterede Politiets Efterretningstjeneste, at U og U2 sammen så selvmordsvideoer på internettet. I forlængelse heraf tilkendegav U, at U2 var udpeget som den, der skulle dræbe tegneren, og at det var planen, at U2 skulle udføre drabet uden våben. Det bemærkes i den forbindelse, at U2 er veltrænet i kampsport. Han har således bl.a. deltaget i konkurrencen - - -, hvor han har vundet nogle kampe. På den baggrund er det Politiets Efterretningstjenestes opfattelse, at han ville være i stand til at dræbe tegneren uden brug af våben.

I forbindelse med aflytningen af internetforbindelsen hos U2 konstaterede Politiets Efterretningstjeneste i september 2007, at han havde søgt på Google med følgende sætning: »Profet Mohammed in my heart«. Under søgningen fandt han den tegning, som A har tegnet. Endvidere fremgik det af aflytningen, at han i oktober 2007 havde været inde på et arabisk chatforum, hvor han bl.a. havde fundet teksten »Regler for håndtering af sprængstoffer« (oversat), som er skrevet af en forfatter, der kalder sig »Det islamiske kviksølv«. I teksten er en vejledning for håndtering af sprængstoffer, håndtering af detonatorer

og sikkerhedsvejledning for transport af detonatorer og sprængstoffer. Endvidere havde U2 på samme chatforum fundet en tekst med emnet »Forfalskning af pas og fremstilling af stempler er meget vigtige for enhver mujahed«, som også er skrevet af forfatteren »Det islamiske kviksølv«.

Under en hemmelig ransagning af U's lejlighed i oktober 2007 fandt efterretningstjenesten bl.a. en kalender for 2005. Af kalenderens sider for august 2005 fremgår følgende: »A«, »B«, »- - -« og »- - -«. Fra A's navn er der tegnet en pil til tallet - - - og herunder er - - - anført. Som nævnt ovenfor bor tegneren A på - - -. A er anført under nævnte telefonnummer ved opslag på internettet, hvor hans efternavn er stavet med »- - -«. Endelig bemærkes, at B var chefredaktør på - - -.

Endvidere fremgår af siderne for januar og februar 2006 i kalenderen en håndskreven arabisk tekst. Det er Politiets Efterretningstjenestes opfattelse, at teksten er en plan for, hvordan netværket skal komme frem til tegnerens bopæl i stjålne biler, og hvad »operatøren«

430

skal foretage sig. Det er efterretningstjenestens opfattelse, at »operatøren« er den person, der skal udføre drabet.

I kalenderen for oktober 2005 fremgår endvidere en håndskreven tekst på arabisk. Teksten er en form for huskeseddel vedrørende overvågning. Det fremgår bl.a., at antallet af personer i huset skal kendes. Det fremgår desuden, at det skal undersøges, om der er en hund, som personen går tur med. Der er anført et »nej« ved dette punkt. Endvidere er anført »ja« ved tekst om, hvorvidt der er foretaget rekognosceringstur til huset. Endelig fremgår det, at naboer og bekendte skal overvåges, samt at husets konstruktion og indretning skal kendes, herunder med mulighed for at komme ind.

Fundet af kalenderen bestyrker Politiets Efterretningstjenestes opfattelse af, at netværket allerede i 2005 efter offentliggørelsen af »Muhammed-tegningerne« havde planer om at dræbe A, men at planerne blev sat i bero og genoptaget i 2007. Politiets Efterretningstjenestes efterforskning har således også tilvejebragt oplysninger om, at U på et tidspunkt i 2005 gav U2 penge, således at han kunne købe en bil, der skulle anvendes til at foretage rekognosceringer.

Ved aflytning af U2's internetforbindelse i oktober 2007 blev det konstateret, at han havde besøgt en hjemmeside for »Advanced Intelligence Spy Shop«, hvor han bl.a. kiggede på sider vedrørende video- og overvågningsudstyr. Det er Politiets Efterretningstjenestes opfattelse, at netværket havde planer om at installere udendørs overvågning af A's bopæl som led i gennemførelsen af drabsplanerne.

I november 2007 fremgår bl.a. af aflytningen af U2's telefon, at han havde anskaffet sig en pistol med tilhørende ammunition.

Ved ransagningen hos U2 i forbindelse med frihedsberøvelsen den 12. februar 2008 blev bl.a. ovennævnte kalender fundet. De nævnte sider var dog på dette tidspunkt revet ud af kalenderen. Der blev også fundet en gaspistol samt to økser.

3. Sammenfatning

De oplysninger, der er tilvejebragt under overvågningen og efterforskningen, viser efter Politiets Efterretningstjenestes opfattelse, at bl.a. de tunesiske statsborgere har haft planer om at dræbe tegneren A. Overvågningen viser endvidere, at U har haft en ledende rolle i netværket, mens U2 var udpeget til at være den, som skulle udføre drabet.

Efter Politiets Efterretningstjenestes opfattelse vil et drab på en af tegnerne bag Muhamed-tegningerne være omfattet af gerningsindholdet i straffelovens § 114, idet formålet med at dræbe en af tegnerne må anses for et forsøg på at skræmme befolkningen, ligesom et drab på en af tegnerne i kraft af sin karakter kan tilføje Danmark alvorlig skade.

...«

Af en rapport af 17. juli 2008 fra Rigspolitiet, Udlændingefdelingen, fremgår, at Udlændingetjenesten senest har afholdt en samtale med kærende den 15. juni 2008, hvor kærende blandt andet fik lejlighed til »at forholde sig til/kommentere det af PET fremlagte materiale«.

Det er i rapporten videre oplyst, at der vedrørende kærændes asylansøgning forventes en afgørelse inden for 4 uger.

Parterne har i det væsentlige gentaget deres procedurer for byretten.

Kærende har haft mulighed for at udtale sig under kæremålets forhandling, men har ikke ønsket at gøre brug af denne ret.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Som fastslået af Højesteret skal en kontrol af frihedsberøvelsens lovlighed indebære en vis prøvelse af det faktuelle grundlag for afgørelsen om, at udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed. Der må kræves en rimelig sandsynliggørelse af, at der har været et sådant faktisk grundlag for farevurderingen, at frihedsberøvelsen ikke kan anses for uhjemlet eller ubegrundet, jf. herved også Menneskerettighedskonventionens artikel 5, stk. 4. Denne sandsynliggørelse må ske ved, at myndighederne for retten fremlægger de i så henseende fornødne oplysninger med passende adgang til kontradiktion.

Landsretten tiltræder efter de oplysninger, der er nævnt i Højesterets kendelse om baggrunden for frihedsberøvelsen, det i denne forbindelse for landsretten dokumenterede materiale sammenholdt med Politiets Efterretningstjenestes redegørelse af 4. juli 2008 og dokumentationen af væsentlige dele af det materiale, der ligger til grund for redegørelsen, at det er rimeligt sandsynliggjort, at der har været et sådant faktisk grundlag for farevurderingen, at frihedsberøvelsen ikke kan anses for uhjemlet eller ubegrundet.

Landsretten har endvidere lagt vægt på, at det ved materialet er sandsynliggjort, at der mellem denne kærende og U2 har været en kontakt, der kan tyde på et fælles forhavende om at dræbe A.

Landsretten finder endelig, at kærende har haft mulighed for kontradiktion.

Herefter og af de grunde, som byretten i øvrigt har anført,

bestemmes:

Den påkærede kendelse stadfæstes.

Højesterets kendelse.

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Københavns Byret den 15. juli 2008 og af Østre Landsrets 11. afdeling den 25. juli 2008.

431

I påkendelsen har deltaget syv dommere: Torben Melchior, Per Sørensens, Peter Blok, Asbjørn Jensen, Børge Dahl, Jytte Scharling og Jens Peter Christensen.

Kæresagen, der for Højesteret er behandlet i forbindelse med sag 329/2008 vedrørende U2, er forhandlet mundtligt.

Påstande

U har nedlagt påstand om, at Rigspolicefens påstand om frihedsberøvelse af ham ikke burde være taget til følge ved byrettens og landsrettens kendelser.

Rigspolicefens har påstået stadfæstelse.

Rigspolicefens har oplyst, at der ikke er nedlagt en subsidær påstand om hjemvisning, da Politiets Efterretningstjeneste ikke agter at fremlægge yderligere oplysninger om den foretagne overvågning og efterforskning.

Supplerende sagsfremstilling

Frihedsberøvelsen af U er løbende blevet forlænget, senest ved en kendelse afsagt af Københavns Byret den 7. oktober 2008 med frist indtil den 21. oktober 2008.

U blev løsladt den 20. oktober 2008, efter at Flygtningenævnet samme dag havde truffet afgørelse om, at han ikke kan udsendes tvangsmæssigt til Tunesien eller til et land, hvor han ikke er beskyttet mod videre sendelse til Tunesien, jf. udlændingelovens § 31, stk. 1. Flygtningenævnet fastslog i sin afgørelse endvidere, at U i overensstemmelse med Integrationsministeriets afgørelse af 13. marts 2008 skal udrejse straks.

Det hedder i Flygtningenævnets afgørelse af 20. oktober 2008 vedrørende U bl.a.:

»Det fremgår af partshøringsreferat af 15. juli 2008 [ikke af 15. juni 2008 som angivet i landsrettens kendelse], udfærdiget af Udlændingservice, at ansøgeren er blevet indkaldt til samtale med henblik på, at han får mulighed for at gøre sine bemærkninger til indholdet af Politiets Efterretningstjenestes e-post af 4. juli 2008. Efter at have fået oplæst og oversat efterretningstjenestens resumé af sagen har ansøgeren bemærket, at der i byretten den 14. juli 2008 blev udtalt, at der alene blev fundet pistol og håndgranater hos den anden tunesiske statsborger, og ikke som nævnt i resuméet hos dem begge.

Efterretningstjenesten ønsker at gøre ansøgeren ansvarlig for den anden tunesiske statsborgers handlinger. Ansøgeren har ikke haft våben på sin bopæl. Hans navn er nævnt to gange i resuméet indtil videre. Første gang er det vedrørende pistolen og anden gang er det vedrørende en selvmordsvideo. Ansøgeren har ikke finansieret købet af pistolen. Den pistol, der er i myndighedernes varetægt, er en gaspistol, og der er ikke fundet ammunition til pistolen. Den kan ikke bruges til noget. Han kan ikke forstå, hvorfor Politiets Efterretningstjeneste insisterer på, at ansøgeren var fælles med den anden tunesiske statsborger om indkøbet af pistolen. Ansøgeren har hverken alene eller sammen med den anden tunesiske statsborger set selvmordsvideoen, hvilket Politiets Efterretningstjeneste dagen før i byretten erkendte, at der ikke forelå nogen beviser for. Efterretningstjenesten kommer med beskyldninger, som ikke kan bevises, og ansøgeren undrer sig over, hvad hensigten bag dette er. I forhold til resuméets side fire bemærker ansøgeren, at hans navn ikke er nævnt. Til side fem har ansøgeren bemærket, at han ikke har haft noget arbejde siden 2003 og siden 2005 kun har fået kr. 7.000 om måneden i kontanthjælp. Han betaler kr. 6.500 om måneden i husleje, hvorfor han ikke har råd til at købe en bil til den anden tunesiske statsborger, som Politiets Efterretningstjeneste har påstået. Lægen har anbefalet, at han bor i en stor lejlighed. Han får kr. 500 om måneden i boligsikring. Han har kr. 1.000 tilbage at leve for om måneden, hvorfor han må låne penge af sine søskende for at overleve. Han forstår derfor ikke, hvordan han på dette grundlag har kunnet finansiere den anden tunesiske statsborgers indkøb af en bil. Efterretningstjenesten har heller ikke i byretten kunnet bevise noget vedrørende indkøb af bilen. Ansøgeren er i resuméet beskyldt for at have en ledende rolle. Den anden tunesiske statsborger bor nogle gange i København og andre gange i Ålborg. Der kan gå to-tre måneder imellem deres møder, som alene er tilfældige, hvorfor han ikke kan have givet ordrer eller lignende til den anden tunesiske statsborger. Politiets Efterretningstjeneste insisterer på at involvere ansøgeren i sagen, selv om der ikke er nogen beviser. Selv om efterretningstjenesten har ransaget hans bolig og overvåget hans telefon og internetforbindelse, har de ikke kunne finde nogen beviser. Efter at have fået oplæst og oversat Politiets Efterretningstjenestes yderligere oplysninger til belysning af grundlaget for frihedsberøvelsen af de pågældende har ansøgeren til side to bemærket, at efterretningstjenesten tidligere har erkendt, at de ikke har fundet noget inkriminerende hos ansøgeren. Der står imidlertid i indledningen, at der er fundet noget inkriminerende hos ham og den anden tunesiske statsborger, men Politiets Efterretningstjeneste kan ikke bevise, at ansøgeren har været involveret i sagen. Til side tre og fire har ansøgeren bemærket, at hans navn ikke er nævnt. Til side fem har ansøgeren bemærket, at efterretningstjenesten i begyndelsen mente, at der var tre personer involveret i sagen. Da den ene er dansk statsborger, blev han løsladt. Ansøgeren har ikke som nævnt i indledningen et tæt forhold til den anden tunesiske statsborger. Politiets Efterretningstjeneste ville have nævnt det, såfremt han og den anden tunesiske statsborger havde haft tæt kontakt. Han har ikke haft nogen ledende rolle i sagen. Efterretningstjenesten har ingen beviser mod ansøgeren, da alt det fremlagte materiale drejer sig om den anden tunesiske statsborger. Ansøgeren har til rapportens bilag 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,

432

9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, og 19 bemærket, at hans navn ikke er nævnt. Han har til side to i bilag 8 bemærket, at Politiets Efterretningstjeneste ikke har dokumenteret, at den anden tunesiske statsborger har haft mulighed for at købe bilen, men at efterretningstjenesten i retten sagde, at ansøgeren finansierede købet.«

Anbringender

U har gjort gældende, at det på grundlag af de oplysninger, som Rigspolitietschefen har fremlagt, ikke er muligt at udøve den fornødne prøvelse af det faktuelle grundlag for vurderingen af, at han må anses for en fare for statens sikkerhed, og det er dermed ikke muligt at foretage den fornødne kontrol af frihedsberøvelsens lovlighed.

Der skal fremlægges egentligt bevismateriale og ikke blot resumérapporter, og der er således med det fremlagte materiale ikke sket en rimelig sandsynliggørelse af, at der har været et sådant faktisk grundlag for farevurderingen, at frihedsberøvelsen kan anses for lovlig. Der er for U's vedkommende ikke fremlagt noget som helst faktisk materiale.

Karakteren af det fremlagte materiale betyder endvidere, at kravet om passende adgang til kontradiktion ikke er opfyldt. De fremlagte oplysninger vedrørende U er så vage og ikke konkretiserede, at det ikke er muligt at udøve passende kontradiktion.

Rigspolitietschefen har gjort gældende, at der ikke skal ske en bevisførelse som i en straffesag om skyldsspørgsmål, men alene en rimelig sandsynliggørelse af, at grundlaget for farevurderingen var til stede. Der er fremlagt fornødne oplysninger til, at der kan ske en tilstrækkelig prøvelse af det faktuelle grundlag for farevurderingen.

Med efterretningstjenestens redegørelse af 4. juli 2008 er der givet tilstrækkelige faktiske oplysninger om U's involvering. Der kan i den forbindelse også lægges vægt på det materiale, der er fremlagt vedrørende U2, når forbindelsen mellem de to tages i betragtning.

U har endvidere haft passende adgang til kontradiktion, idet han på baggrund af det fremlagte materiale har kunnet konstatere, hvilke påstande der var rettet imod ham. Hans advokat fik tilsendt det materiale, der er fremlagt fra Politiets Efterretningstjeneste, ligesom han har haft mulighed for at udtale sig under sagens behandling i såvel byretten som landsretten.

Højesterets begrundelse og resultat

Integrationsministeren har den 6. februar 2008 på baggrund af en indstilling fra justitsministeren truffet afgørelse om, at U må anses for en fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 45 b, stk. 1. Udlændingesservice har herefter den 12. februar 2008 truffet afgørelse om, at U skal udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig, og denne afgørelse er den 13. marts 2008 stadfæstet af Integrationsministeriet. Ingen af disse afgørelser er indbragt for domstolene, og under denne sag skal der ikke tages stilling til gyldigheden af afgørelserne om farevurdering og udvisning.

Med henblik på at sikre muligheden for udvisning i overensstemmelse med afgørelsen herom traf politiet den 12. februar 2008 afgørelse om frihedsberøvelse af U. Denne afgørelse blev indbragt for domstolene, og ved Højesterets kendelser af 2. juli 2008 i sag 157/2008 vedrørende frihedsberøvelsen af U (UfR 2008.2394) og i sag 158/2008 vedrørende frihedsberøvelsen af U2 (UfR 2008.2406/1) blev det fastslået, »at en kontrol af frihedsberøvelsens lovlighed skal indebære en vis prøvelse af det faktuelle grundlag for afgørelsen om, at udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed. Der må kræves en rimelig sandsynliggørelse af, at der har været et sådant faktisk grundlag for farevurderingen, at frihedsberøvelsen ikke kan anses for uhjemlet eller ubegrundet, jf. herved også menneskerettighedskonventionens artikel 5, stk. 4. Denne sandsynliggørelse må ske ved, at myndighederne for retten fremlægger de i så henseende fornødne oplysninger med passende adgang til kontradiktion«.

Spørgsmålet i denne sag er herefter, om der under behandlingen i byretten og landsretten, der førte til kendelserne af 15. og 25. juli 2008, er sket fremlæggelse af »de i så henseende fornødne oplysninger med passende adgang til kontradiktion«.

Efter Højesterets kendelser af 2. juli 2008 skal der fremlægges sådanne oplysninger om det faktuelle grundlag for farevurderingen, at der er mulighed for en vis prøvelse som beskrevet. Redegørelser fra Politiets Efterretningstjeneste indeholdende oplysninger om, hvad der ved overvågning og efterforskning er konstateret, med gengivelser fra rapporter og suppleret med rapporter eller uddrag af rapporter om for eksempel ransagning, aflytning og overvågning, er det naturlige udgangspunkt for prøvelsen. En oplysning i en redegørelse kan efter sin karakter, eller i sammenhæng med hvad der i øvrigt foreligger oplyst, understøtte, at der foreligger den fornødne sandsynliggørelse, mens en oplysning i en redegørelse i andre tilfælde kun kan understøtte, at der foreligger den fornødne sandsynliggørelse, hvis den er nærmere belyst.

I redegørelsen af 4. juni 2008 fra Politiets Efterretningstjeneste er det anført, at efterretningstjenestens overvågning og efterforskning har vist, at der er tætte forbindelser mellem U og U2, at U har en mere overordnet rolle, og at han fuldt ud har været inddraget i de aktiviteter, som efterretningstjenesten har afdækket. Tilsvarende er i redegørelsen af 4. juli 2008 anført, at U har haft en ledende rolle i netværket. Imidlertid indeholder ingen af redegørelserne nærmere oplysninger om grundlaget for disse vurderinger. I redegørelsen af 4. juli

433

2008 anføres yderligere, at U på et tidspunkt i 2005 gav U2 penge til køb af en bil, der skulle bruges til rekognosceringer, at U i februar 2007 sammen med U2 forberedte anskaffelsen af en pistol med lyd-dæmper samt håndgranater, at U skulle stå for indkøbet af en pistol, at U og U2 i efteråret 2007 sammen så selvmordsvideoer, og at U i forlængelse heraf tilkendegav, at U2 var udpeget som den, der skulle dræbe tegneren. Det er imidlertid om disse oplysninger alene anført, at de hidrører fra efterretningstjenestens overvågning og efterforskning.

Da der ikke er fremlagt oplysninger om grundlaget for efterretningstjenestens vurdering, hvorefter U har haft en tæt forbindelse til U2 og en mere overordnet rolle i planerne om at dræbe tegneren A, og da der ikke er anført noget om, hvorledes de øvrige oplysninger om A er tilvejebragt, finder Højesteret, at oplysningerne om U's aktiviteter og om en forbindelse mellem ham og U2 ikke er tilstrækkeligt belyst. Der har som følge heraf ikke i fornødent omfang været mulighed for kontradiktion og for at foretage en prøvelse af det faktuelle grundlag for afgørelsen om, at U må anses for en fare for statens sikkerhed.

Højesteret tager herefter U's påstand til følge.

Thi bestemmes:

Påstanden om frihedsberøvelse af U burde ikke være taget til følge ved byrettens og landsrettens kendelser.

1. U 2008.2406/1 med note, sammenholdt med U 2008.2394 H.
2. Se Højesterets kendelse af samme dato i sag 329/2008 ovenfor.